

Verklaring inzake beleggingsbeginselen

Datum 7 juli 2020

Pagina 1 van 15

Inleiding

Deze “Verklaring inzake Beleggingsbeginselen” (hierna: verklaring) beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van pensioenfonds Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw (hierna: het pensioenfonds). De uitgangspunten zijn door het bestuur vastgesteld.

Conform geldende wet- en regelgeving is het volgende opgenomen in de verklaring:

1. De beleidsuitgangspunten waaronder:
 - Beleggingsdoelstelling
 - Risicobereidheid en -houding
 - De investment beliefs
 - Beleggingscyclus en proces
2. De organisatie
3. De risicobeheerprocedures
4. De strategische allocatie
5. Milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen in het beleggingsbeleid

De strategische allocatie van de activa dient hierbij te worden gezien in het licht van de aard en looptijd van pensioenverplichtingen van het pensioenfonds.

Deze verklaring is als bijlage bij de Actuariële en bedrijfstechnische nota van het pensioenfonds opgenomen. Daarnaast wordt de verklaring onverwijld herzien als er tussentijds een belangrijke wijziging in het beleggingsbeleid optreedt.

1. Beleidsuitgangspunten

Beleggingsdoelstelling

Teneinde de beoogde pensioenuitkering op korte en lange termijn te realiseren, wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. De doelstelling van het beleggingsbeleid is het beheren van de beleggingen zodanig dat mede met de beleggingsresultaten kan worden voldaan aan de pensioenverplichtingen en de indexatie- ambitie van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds belegt vanuit de ‘prudent person’ uitgangspunten. Hierbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico’s. Dit houdt onder andere in dat het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de verplichtingenstructuur van het pensioenfonds tegen marktwaarde. Hierbij wordt rekening gehouden met de wettelijke eisen die onder het financieel toetsingskader aan het beleggingsbeleid en risicomanagement worden gesteld. DNB houdt hier toezicht op.

Risicobereidheid en -houding

De risicohouding van het pensioenfonds, bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet wordt gedefinieerd als:

- de mate waarin een fonds bereid is beleggingsrisico's te lopen; én
- de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.

De risicohouding van het pensioenfonds voldoet aan de prudent-person regel en komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door het pensioenfonds gekozen ondergrenzen voor wat betreft het pensioenresultaat in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen of een bandbreedte hiervoor.

In het kader van de per 1 januari 2017 uitgevoerde aanvangshaalbaarheidstoets is door het pensioenfonds in samenspraak met sociale partners een ondergrens gesteld aan het gewenste pensioenresultaat. Enerzijds uitgaande vanuit een evenwichtssituatie (dekkingsgraad waarbij het wettelijke vereist eigen vermogen exact aanwezig is) en anderzijds vanuit de feitelijke situatie (feitelijke dekkingsgraad). Deze ondergrenzen zijn gesteld op:

- a) Vanuit evenwichtssituatie: 83%. Deze ondergrens is gelijk aan het verwachte pensioenresultaat uit de ALM-studie 2015 bij de toen vastgestelde kritische dekkingsgraad van 87% die als risicomaat wordt gehanteerd.
- b) Vanuit feitelijke situatie: 83%. Deze ondergrens is gelijkgesteld aan de ondergrens vanuit de evenwichtssituatie.

In het kader van de haalbaarheidstoets wordt tevens gekeken naar de maximale afwijking van het pensioenresultaat in een slechtweersscenario ten opzichte van de gewenste ondergrens vanuit de feitelijke dekkingsgraad. Dit geeft de mate van volatiliteit/risico weer. Deze afwijking is door partijen gesteld op maximaal 34% en is gebaseerd op de ondergrens bij de gestelde risicomaat van 70% koopkracht. Het verwachte pensioenresultaat bij deze ondergrens bedraagt circa 59%.

Het risico op de korte termijn wordt uitgedrukt in de wettelijk vereiste solvabiliteitsbuffer. Deze bedraagt voor het beleggingsprofiel van het pensioenfonds per 30 juni 2015 ongeveer 18,1%. Het vereist eigen vermogen per 30 juni 2015 dient als referentiepunt voor de korte termijn risicohouding, omdat op dat moment de situatie van reservetekort van het pensioenfonds is ontstaan. De randvoorwaarden aan het beleggingsbeleid geven een bandbreedte hieromheen van ongeveer 2,0%- punt. Indien het vereist eigen vermogen behorend bij het strategisch beleggingsbeleid door ontwikkelingen hierin met meer dan 2,0%-punt af- of toeneemt, treedt het pensioenfonds in overleg met sociale partners.

Het bestuur heeft ultimo 2015 de risicohouding van het fonds verder uitgewerkt en vastgelegd en hier grenzen gesteld aan de maatstaven waarin het bestuur de risicohouding heeft uitgedrukt. Dit betrof de volgende risicomaatstaven:

- de kans op een dekkingsgraad kleiner dan 90% bedraagt circa 0,2%;
- de kans op koopkracht kleiner dan 70% bedraagt circa 0,1%;
- de kans op rechtenkorting bedraagt circa 0,2%;
- de gemiddelde rechtenkorting (indien een korting zich voordoet) bedraagt circa 0,7%;
- de kans dat de korting groter is dan 3% (indien een korting zich voordoet) bedraagt circa 0,0%.

De combinatie van deze risicomaatstaven gaf medio 2015 het beste invulling aan de gecombineerde doelstelling van het pensioenfonds op dat moment. Die doelstelling behelsde enerzijds de ambitie de koopkracht van de opgebouwde

pensioenaanspraken in stand te houden en anderzijds de nominale pensioenaanspraken zoveel mogelijk te garanderen. Het eerste deel van de doelstelling impliceert de noodzaak tot het nemen van beleggingsrisico, maar dit vergroot het risico dat het tweede deel van de doelstelling, het garanderen van nominale aanspraken, niet kan worden gerealiseerd. Het bestuur achtte de combinatie van bovengenoemde risicomatstaven als goede combinatie van grenzen om een zo goed mogelijk evenwicht te krijgen tussen de twee tegengestelde doelstellingen.

Onder invloed van de dalende rente is de dekkingsgraad van het pensioenfonds sinds die tijd verder onder druk komen staan. Dit heeft het bestuur doen realiseren dat de gestelde grenzen aan de risicomaten niet langer houdbaar zijn. In de ALM-studie van 2018 is deze realisering bevestigd. In 2020 zal het bestuur deze verdere specificatie van het risicobudget daarom heroverwegen. Het bestuur heeft hiertoe de BAC gevraagd het concept van het werken met extreme scenario's en de begrenzing van de impact van die scenario's ter vaststelling van het risicobudget verder uit te werken.

Zoals in de (financiële) doelstellingen van het pensioenfonds is omschreven, heeft het pensioenfonds de ambitie om de pensioenen te indexeren om de koopkracht in stand te houden. Dit wordt niet uit de premie gefinancierd. Dit betekent dat het pensioenfonds dit moet verdienen met beleggen. Het pensioenfonds neemt dus beleggingsrisico, omdat het van mening is dat beleggingsrisico, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement. Het lopen van risico's betekent ook dat handhaving van de nominale aanspraken, laat staan koopkrachtbehoud, geen vanzelfsprekendheden zijn.

De prioriteit ligt, conform de visie van het pensioenfonds, meer bij het garanderen van nominale pensioenaanspraken dan het waardeverval houden daarvan.

De maatstaf voor de toeslagverlening voor actieve deelnemers is de looninflatie. Voor gepensioneerden en slapers is de maatstaf de prijsinflatie. De toeslagverlening is voorwaardelijk, afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Daarbij wordt geaccepteerd dat de kans bestaat dat de toeslag niet (volledig) toegekend wordt en dat de mate van toeslagverlening van jaar op jaar kan variëren. Ook zijn partijen zich bewust van het risico van afname van de dekkingsgraad en de kans op kortingen.

Er wordt gestreefd naar een zo stabiel mogelijke feitelijke pensioenpremie. De kostendekkende premie wordt bepaald op basis van de gemiddelde rente over een periode van 7 jaar. De pensioenpremie wordt in eerste aanleg niet gezien als een sturingsmiddel.

Bij formulering van de kwantitatieve risicohouding, evenals bij voorgenomen tussentijdse aanpassingen daarin, wordt goedkeuring gevraagd aan sociale partners. De ondergrenzen en bandbreedtes die het pensioenfonds hanteert in de (jaarlijkse) toetsing zijn derhalve pas definitief als sociale partners aangeven akkoord te zijn met de voorgestelde risicohouding.

Investment beliefs

De investment beliefs vormen de visie van het bestuur van ons pensioenfonds op de werking van financiële markten en de manier en overtuiging waarop het pensioenfonds hierin acteert om haar doelstellingen te optimaliseren. Deze overtuigingen hebben wij vanuit bewuste keuzes vastgesteld, rekening houdend met fondsspecifieke kenmerken en de

doelstelling van het pensioenfonds. Het pensioenfonds streeft ernaar een waardevast pensioen aan haar deelnemers uit te kunnen keren, waarbij zekerheid over de nominale aanspraken¹ niet uit het oog worden verloren.

De investment beliefs dienen op deze wijze ook als een duidelijke verantwoording van de gemaakte beleggingskeuzes naar onze deelnemers, toezichthouders en andere stakeholders. In de investment beliefs komen vier hoofdthema's terug:

- Financiële markten;
- Beleggingsproces;
- Organisatie en
- Duurzaamheid

Financiële markten

1. We geloven dat wij door het nemen van beleggingsrisico op de lange termijn extra rendement behalen, waardoor we met grotere kans waarde vaste pensioenen kunnen uitkeren.

Toelichting:

De ambitie van het pensioenfonds is om waarde vaste pensioenen uit te kunnen keren. Omdat een waarde vast pensioen niet uit de pensioenpremie kan worden gefinancierd, is extra beleggingsrendement nodig om pensioenen te kunnen indexeren. Dit rendement is te behalen door te beleggen categorieën die extra risico met zich meebrengen. De risico's die we nemen moeten passen binnen de risicohouding van het pensioenfonds.

2. Wij zijn een langetermijnbelegger. Daar sluiten onze beleggingen bij aan. Dit maakt het mogelijk om voor langere tijd te investeren, wat ons ook de mogelijkheid biedt illiquiditeitspremies te kunnen verzilveren.

Toelichting:

We besturen het pensioenfonds in beginsel vanuit een going-concern perspectief, wat maakt dat we een lange horizon hebben. We houden bij onze beslissingen echter te allen tijde de actuele situatie van het pensioenfonds in ogenschouw en heroverwegen ons langetermijnbeleid wanneer de omstandigheden daar aanleiding toe geven. Dit heeft zowel betrekking op de actuele financiële situatie van het pensioenfonds, als op actuele ontwikkelingen met betrekking tot de toekomst van het pensioenfonds.

3. Wij zien renterisico als het grootste risico om onze verplichtingen te kunnen nakomen. We zien renterisico op lange termijn als onbeloofd risico. Daarom dekken we dat risico in belangrijke mate af.

Toelichting:

We hebben geen visie op de ontwikkeling van de rente. We zien derhalve renterisico ook niet als risico waar op lange termijn naar verwachting een voldoende beloning tegenover staat. Actuele marktontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat we, gebaseerd op additionele analyses, voor de korte tot middellange termijn afwijken van ons langetermijnbeleid

4. Wij zetten niet in op het behalen van rendement op valutarisico.

Toelichting:

Onze verplichtingen zijn in euro's. Dit maakt dat iedere belegging in effecten die niet in euro's genoteerd zijn tot een valutarisico leidt. We zien dit risico op lange termijn niet als structurele bron van rendement. We onderzoeken per regio in welke mate het afdekken van het valutarisico wenselijk is. In het niet-afdekken van valutarisico kunnen zowel kosten- als diversificatieoverwegingen een rol spelen.

5. Door diversificatie in onze beleggingsportefeuille kunnen we het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille verlagen bij gelijkblijvend rendement.
6. We beleggen in passieve beleggingsoplossingen, tenzij de toegevoegde waarde van actief beleid duidelijk kan worden aangetoond en de risico's voldoende zijn geïdentificeerd en begrensd.

Toelichting:

Het uitgangspunt van het beleid is een passieve invulling van de portefeuille. Uitsluitend wanneer duidelijk wordt aangetoond dat actief beleid toegevoegde waarde heeft, kan worden overgegaan tot een actieve invulling. Deze afweging wordt per beleggingscategorie apart gemaakt.

Beleggingsproces

7. Kosten zijn belangrijk en worden nadrukkelijk meegenomen bij beleggingsbeslissingen.

Toelichting:

Wanneer een beleggingsoplossing hoge kosten met zich meebrengt dient hier ook een hoog verwacht rendement tegenover te staan. We geloven niet in de toegevoegde waarde van performance gerelateerde vergoedingen en staan die in beginsel derhalve niet toe als onderdeel van de kostenstructuur van de beleggingsoplossingen waarin we beleggen.

8. Goede processen en 'checks and balances' zijn een essentiële voorwaarde voor prestaties.

Toelichting:

Consistente en systematische beleggingsprocessen zijn een belangrijke bron voor een duurzaam rendement. Dit geldt zowel op bestuurlijk niveau als op het niveau van de uitvoering door de daarvoor aangestelde uitbestedingspartijen. Bovendien dragen goede processen bij aan de beheersing van zowel financiële als niet-financiële risico's.

Organisatie

9. We beleggen uitsluitend in beleggingsoplossingen die transparant zijn en die we voldoende begrijpen en kunnen uitleggen aan onze stakeholders.

Toelichting:

We staan een eenvoudige beleggingsportefeuille voor. Dit betekent dat we begrijpen hoe iedere beleggingsoplossing, waarin we beleggen, werkt en kunnen doorzien wat er in de oplossing gebeurt ('transparantie'). We beseffen dat we mogelijk kansen laten liggen doordat we niet in categorieën beleggen die we niet begrijpen.

10. We besteden de uitvoering van ons beleggingsbeleid uit aan gespecialiseerde partijen.

Toelichting:

We realiseren ons dat we als pensioenfonds zelf niet in staat zijn het door ons gewenste beleggingsbeleid met voldoende kwaliteit op efficiënte wijze uit te voeren. Daarom besteden we de uitvoering uit aan gespecialiseerde partijen, waarbij ons uitbestedingsbeleid de basis vormt voor te selecteren partijen. We geloven dat een fiduciair beheerder met haar kennis en kunde beter in staat is onze beleggingsbeslissingen uit te voeren dan wij dat zelf kunnen. Daarmee beheersen we de operationele risico's en zijn we in staat het beleggingsproces efficiënt en effectief vorm te geven.

Duurzaamheid

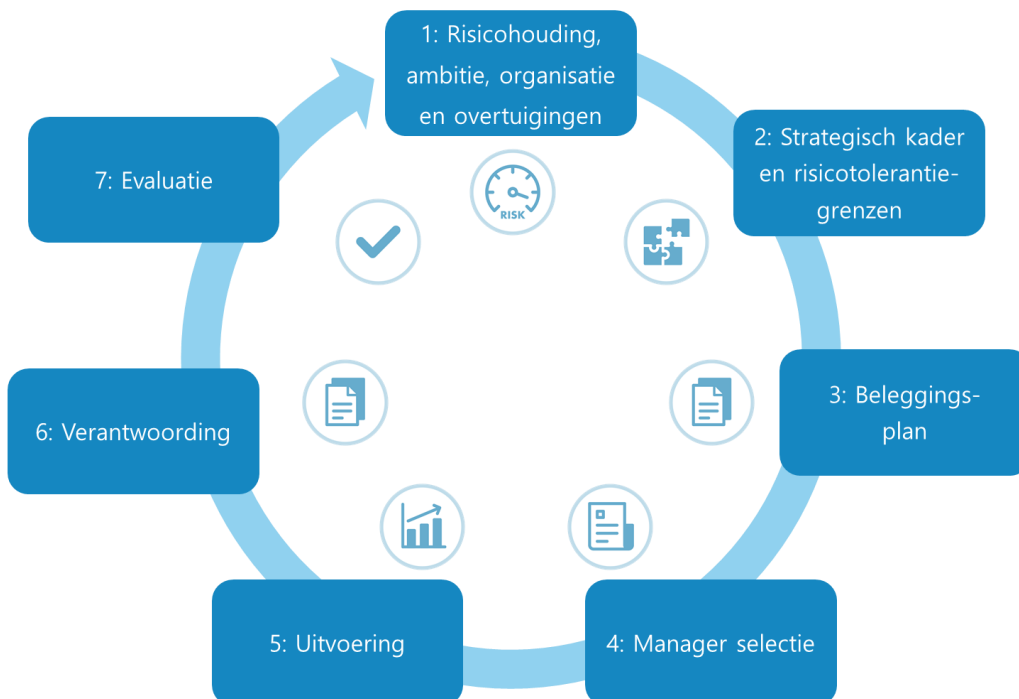
11. We geloven dat maatschappelijk verantwoord beleggen tot een beter risico/rendementsprofiel leidt.

Toelichting:

We beleggen voor de lange termijn. Daarom beleggen we in ondernemingen die het vermogen hebben zich aan te passen aan veranderende omstandigheden, waardoor zij meer toekomstbestendig zijn dan ondernemingen die in mindere mate over dit aanpassingsvermogen beschikken. Dit leidt tot een beperking van onbeloonde beleggingsrisico's.

De beleggingscyclus en het proces

Het beleggingsproces dat het pensioenfonds hanteert ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Het beleggingsproces bestaat uit zeven stappen en resulteert in een gebalanceerde werkelijke beleggingsportefeuille die aansluit bij de specifieke wensen en situatie van het pensioenfonds.

Stap 1: Risicohouding, ambitie, organisatie en overtuigingen

In de eerste stap van het beleggingsproces worden de belangrijkste uitgangspunten voor het beleggingsbeleid vastgesteld, te weten de risicohouding en de investment beliefs.

Het door het pensioenfonds gehanteerde risicoprofiel en de investment beliefs zijn de basis onder de beleggingscyclus

Stap 2: Strategisch kader en risicotolerantiegrenzen

In de tweede stap van het beleggingsproces wordt het strategisch kader voor de asset allocatie vastgesteld. Bij de strategische asset allocatie staat de lange termijn centraal en worden kwantitatieve analyses uitgevoerd, gericht op de belangrijkste risicofactoren van de pensioenbalans. Het bestuur stelt voor iedere beleggingscategorie een investment case vast. Beleggingscategorieën met een positieve investment case worden meegenomen in de analyse van de optimale strategische asset allocatie.

Het optimale strategische beleid wordt vastgesteld met behulp van een ALM-studie. Het doel van deze studie is toetsing van de premie- en indexatiebeleid, bepaling van de optimale strategische asset allocatie en risico-afdekking op hoofdlijnen. De uitkomsten worden getoetst onder verschillende economische aannames en stress-scenario's. Het bestuur stelt de economische uitgangspunten van de ALM-studie vast, na deze uitgebreid te hebben bestudeerd en bediscussieerd.

De resulterende strategische asset allocatie op hoofdlijnen wordt door middel van een portefeuilleconstructiestudie verder verfijnd tot het niveau van de beleggingscategorieën waarvoor een investment case is opgesteld.

De strategische asset allocatie wordt in beginsel voor een periode van drie jaar vastgesteld. Het pensioenfonds voert geen tactisch, op een actuele marktvisie gebaseerd beleid op de strategische asset allocatie. Wel kan van de strategische asset allocatie worden afgeweken in geval naar aanleiding van een ALM-studie is besloten tot een wijziging in de allocatie naar illiquide beleggingen. Op het moment dat de implementatie van een dergelijke wijziging, als gevolg van het illiquide karakter van de betreffende categorie, niet binnen een periode van 1 maand te realiseren is, dan is dat in beginsel toegestaan. In het implementatieplan voor een dergelijke wijziging wordt onder meer vastgelegd hoe lang de implementatieperiode zal zijn, wat daarmee gedurende de implementatieperiode de afwijking van strategische asset allocatie zal zijn en in welke categorie de nog niet gealloceerde gelden tijdelijk worden belegd.

Naast illiquiditeit kan ook hoge volatiliteit een aanleiding zijn een wijziging in de strategische asset allocatie niet direct door te voeren. Indien de actuele volatiliteit van een beleggingscategorie, waarin tot een allocatiewijziging besloten is, groter is dan tweemaal de 5-jaars gemiddelde volatiliteit (geannualiseerd) kan dit reden zijn tot uitstel van de implementatie. Besluitvorming over dit uitstel wordt dan aangevuld met triggers wanneer de implementatie alsnog wordt uitgevoerd, inclusief een proces voor monitoring van die triggers.

Bij grote wijzigingen, in marktomstandigheden of de situatie van het pensioenfonds, kan het bestuur het beleid ook tussentijds aanpassen. Ook tussentijdse aanpassingen worden onderbouwd door strategische analyses.

Stap 3: Jaarlijks beleggingsplan

Ter voorbereiding op het jaarlijkse beleggingsplan wordt via een portefeuilleconstructiestudie getoetst of de geldende strategische asset allocatie nog optimaal is. Tevens wordt via de jaarlijkse portefeuilleconstructiestudie een eventueel ingroeimodel voor een illiquide beleggingscategorie, zoals beschreven in het implementatieplan van de toe- of uittreding van die categorie, getoetst en waar nodig (bijvoorbeeld als gevolg van wijziging in de liquiditeit van de categorie) bijgesteld.

Deze jaarlijkse analyse resulteert in een normportefeuille die wordt opgenomen en beschreven in het jaarlijkse beleggingsplan. Hierin worden de gewenste allocatie naar de verschillende beleggingen opgenomen aangevuld met minimale en maximale allocaties (bandbreedtes) per categorie. Het doel van deze bandbreedtes is enerzijds de afwijking van de normportefeuille als gevolg van ontwikkelingen op de financiële markten te begrenzen, maar tegelijkertijd onnodig handelen (en bijkomende transactiekosten) te voorkomen. Binnen de gestelde bandbreedtes worden niet actief posities ingenomen.

Stap 4: Manager selectie

De investment case van iedere beleggingscategorie beschrijft de te prefereren beheerstijl (bijvoorbeeld passief of actief). Aan de hand van de kaderstelling in de investment case worden vermogensbeheerders en/of beleggingsfondsen geselecteerd. Door middel van een degelijk proces, ondersteund door een uitgebreide database met detailposities van vele strategieën wordt een shortlist van geschikte vermogensbeheerders samengesteld. Hieruit kiest het pensioenfonds uiteindelijk de best passende vermogensbeheerder. Tevens wordt in deze fase de verdere implementatie van het gewenste duurzaamheidsprofiel vormgegeven. Het resultaat van deze stap is dat voor elke categorie een vermogensbeheerder is aangesteld die conform de door het bestuur geaccordeerde richtlijnen de portefeuille beheert. Voor de selectie- en monitoring wordt een vastomlijnd proces gevolgd.

Stap 5: Uitvoering

Na de vaststelling van het jaarlijkse beleggingsplan volgt de uitvoeringsfase. Indien het beleggingsplan in een grote verschuivingen voorziet, bijvoorbeeld bij mutatie van beleggingscategorieën of vermogensbeheerders, wordt een transitieplan opgesteld. Waar nodig wordt een transitie, uit oogpunt van kostenefficiëntie, in meerdere stappen uitgevoerd.

De verschillende operationeel vermogensbeheerders van de geselecteerde beleggingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de beleggingen in de in het jaarplan opgenomen beleggingscategorieën. De portefeuille wordt door de aangestelde operationeel vermogensbeheerder beheerd op basis van de door het pensioenfonds vastgestelde richtlijnen.

Stap 6: Verantwoording

Na de implementatie vindt monitoring plaats door verschillende partijen. De operationeel vermogensbeheerders worden gemonitord en over de uitvoering van het beleggingsmandaat wordt gerapporteerd in de kwartaalrapportage. Indien noodzakelijk wordt door de fiduciair beheerder geadviseerd over een vervanging van een beleggingsinstelling.

Nadat het bestuur van het pensioenfonds een besluit heeft genomen tot een selectie naar een (andere) operationeel vermogensbeheerder, dan wordt het selectieproces zoals beschreven in stap 4 gevolgd. Afhankelijk van de op dat moment vooraf vastgestelde specifieke voorwaarden zal het selectieproces worden uitgevoerd.

De fiduciair beheerder monitort de richtlijnen voor de totale beleggingsportefeuille en het beleid voor het afdekken van het renterisico.

De beslissingen die consequenties kunnen hebben voor het strategisch beleggingsbeleid en de daarvan afgeleide randvoorwaarden worden slechts na goedkeuring van het bestuur genomen.

Elk kwartaal wordt in een rapportage door de fiduciair beheerder het volgende vastgelegd:

- de ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende het kwartaal;
- de behaalde rendementen in het kwartaal en vanaf ultimo vorig jaar per beleggingscategorie;
- een toelichting op het rendement, het gevoerde beleid en de risicometing;
- een toelichting en beoordeling van de operationele managers;
- de omvang van de beleggingen per beleggingscategorie;
- een overzicht van de aan- en verkopen; en
- een portefeuilleoverzicht op regelniveau.

Daarnaast wordt elk kwartaal een risicomonitor opgeleverd met daarin een analyse van de belangrijkste beleggingsrisico's, zoals het renterisico, valutarisico, concentratierisico, etc.. Elke maand levert de fiduciair beheerder een tussentijdse management summary van de beleggingsportefeuille en de resultaten. De fiduciair beheerder legt elke vergadering verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid en bespreekt de financiële risico's in de portefeuille aan de hand van de risicorapportage.

Stap 7: Evaluatie

In stap zeven worden de verschillende stappen van het beleggingsproces plus enkele beleidsonderdelen geëvalueerd. De evaluatie van stap 1 en 2 vindt in principe elke drie jaar plaats. Met uitzondering van de evaluatie van de managers (driejaarlijks) geldt voor de overige stappen een jaarlijks evaluatieproces.

Onderstaande tabel geeft in meer detail de evaluatiefrequentie voor de verschillende beleidsonderwerpen weer. In het jaarlijks beleggingsplan is de laatste en eerstvolgende evaluatie van het betreffende onderwerp opgenomen.

Beleidsonderwerp	Frequentie
Doelstellingen	driejaarlijks
Risicohouding	driejaarlijks
Beleggingsovertuigingen	driejaarlijks
Strategische asset allocatie	driejaarlijks
Investment cases / kaderstellingen	driejaarlijks (met jaarlijks toets op hoofdlijnen)
Uitvoering - fiduciair beheerder	jaarlijks
Uitvoering - operationeel vermogensbeheerders	driejaarlijks
Renteafdeckingsbeleid	driejaarlijks
Valutabeleid	driejaarlijks
Liquiditeitsbeleid	driejaarlijks
Herbalanceringsbeleid	driejaarlijks
Tegenpartijbeleid	driejaarlijks
Securities lendingbeleid	driejaarlijks
Kostenbeleid	driejaarlijks
Waarderingsbeleid	driejaarlijks
Derivatenbeleid	driejaarlijks
Beleid duurzaam beleggen	driejaarlijks
Jaarlijks beleggingsplan	jaarlijks

De evaluatie van beleggingscategorieën vindt plaats aan de hand van de beleggingsrichtlijnen zoals vastgelegd in de investment case van de betreffende beleggingscategorie.

De evaluatie van de uitvoering van het beleggingsbeleid door de fiduciair beheerder en de operationeel vermogensbeheerders vindt plaats op basis van vooraf vastgestelde evaluatiecriteria.

2. De organisatie en governance

Diverse organen en partijen zijn betrokken bij de verschillende stappen in beleggingscyclus. Deze organen en partijen zijn hieronder kort beschreven.

Bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor vaststelling van het strategische balans- en beleggingsbeleid. Hieronder wordt onder meer verstaan het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de beleggingsbeginselen, de jaarlijks vast te stellen normportefeuille en bandbreedtes, de benchmarks en het proces rond selectie en aanstelling van de operationele vermogensbeheerders.

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie adviseert en ondersteunt het bestuur van het pensioenfonds bij het financiële management. De beleggingsadviescommissie bestaat uit ten minste twee bestuursleden. De commissie laat zich in de vergadering bijstaan door een (externe) beleggingsbeleidsadviseur.

De samenstelling, taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsadviescommissie zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement het pensioenfonds.

Beleggingsbeleidsadviseur

De externe beleggingsbeleidsadviseur adviseert de BAC en het bestuur over beleggingsonderwerpen en zorgt mede voor de *countervailing power* van het pensioenfonds richting de fiduciair beheerder en andere uitbestedingspartijen die betrokken zijn bij het vermogensbeheer. De taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsbeleidsadviseur zijn vastgelegd in het 'profiel beleggingsbeleidsadviseur'.

Risicobeheerfunctie

Het bestuur heeft het houderschap van de risicobeheerfunctie belegd bij de risicocommissie. De houder van de risicobeheerfunctie wordt bij de uitvoering van de werkzaamheden ondersteund door Achmea Pensioenservices (APS).

De taken en verantwoordelijkheden van de risicobeheerfunctie zijn vastgelegd in het reglement van de risicocommissie.

Ondersteuning

De bestuur en de beleggingsadviescommissie worden ondersteund door een externe operationeel beleggingsadviseur. De operationeel beleggingsadviseur voert samen met de voorzitter van de beleggingsadviescommissie de regie over de agenda van de commissie. De adviseur bereidt de vergaderingen voor door het uitzetten van acties en het beoordelen van en het waar nodig geven van *countervailing power* op de aangeleverde vergaderstukken.

De taken en verantwoordelijkheden van de beleggingsbeleidsadviseur zijn vastgelegd in het 'profiel operationeel beleggingsadviseur'.

Fiduciair Beheerder

Het bestuur heeft de coördinatie van het vermogensbeheer uitbesteed aan een fiduciair beheerder. De fiduciair beheerder is onder meer verantwoordelijk voor:

- Advies rond balans- en beleggingsbeleid;
- Binnen het gegeven mandaat voor integrale aansturing, beheersing en rapportage van de portefeuille;
- (Advies over) selectie en monitoring van beleggingsinstellingen;
- Rapportage van risico's en performance totale portefeuille;
- Bewaken van restricties en mandaatcompliance (financieel risicomanagement).

De taken en verantwoordelijkheden van de fiduciair beheerder zijn vastgelegd in de fiduciaire dienstenovereenkomst.

Operationeel vermogensbeheerders

De operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor uitvoering van het operationeel beleggingsbeleid binnen het aan hen gegeven mandaat. De operationele vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen rapporteren aan de fiduciair beheerder, die op kwartaalbasis weer rapporteert aan het fonds over de bevindingen per operationele vermogensbeheerder en beleggingsinstelling

ALM-adviseur

Voor de uitvoering van de ALM-studie wordt gebruik gemaakt van een externe partij. Deze partij adviseert het pensioenfonds over de te hanteren uitgangspunten, scenario's en voert de ALM studie uit. De ALM adviseur wordt geselecteerd conform het uitbestedingsbeleid

3. De risicobeheersprocedures

PHJ heeft beleid ten aanzien van risicomanagement geformuleerd. Dit ligt vast in het risicomanagementbeleid.

PHJ hanteert een integrale benadering bij voor het risicobeheer. Adequaat risicomanagement is onderdeel van de sturing van de organisatie (bij PHJ en bij uitbestedingspartners). De verschillende commissies zijn als eerste lijn verantwoordelijk voor het beheerst uitvoeren van de processen waar de commissie verantwoordelijk voor is. Dit betreft ook het zicht houden op de risicobeheersing van de uitbestedingspartijen van de commissie.

De governancestructuur van PHJ is zodanig ingericht dat de onafhankelijkheid van het tweedelijns derdelijns risicomanagement ten opzichte van de eerste lijn is gewaarborgd.

Jaarlijks wordt een jaarplan Integraal Risicomanagement opgesteld om nadere invulling te geven aan het beleid. Startpunt van het jaarplan is de jaarlijkse evaluatie van de risicoanalyses. Tijdens deze evaluatie komen de aandachtspunten naar voren, die onderdeel uit (moeten) maken van het jaarplan. In het jaarplan zijn specifieke thema's, acties en terugkerende activiteiten opgenomen waarvoor de beleggingscommissie verantwoordelijk is.

PHJ hanteert de risicocategorieën die in de FIRM-aanpak door de Nederlandsche Bank (DNB) worden gehanteerd. In de risicoanalyse wordt voor deze categorieën een inschatting van het bruto en netto risico gemaakt ten opzichte van het gewenste risico.

De risicobeheersmaatregelen van de risico's gerelateerd aan het strategisch beleggingsbeleid zijn vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

4. Strategische asset allocatie

De strategisch beleggingsmix op hoofdlijnen wordt weergegeven in de volgende tabel:

Beleggingscategorie	Strategische allocatie (doelportefeuille)	Bandbreedtes
Matching portefeuille	61%	+/- 5%-punt
Return portefeuille	39%	+/- 5%-punt

Voor de afdekking van het renterisico op de balans worden de volgende percentages gehanteerd:

Risico	Strategisch beleid	Bandbreedte
Rente	55% afdekking basis van de marktrentecurve	+/- 2,5%-punt

De strategische beleggingsmix op hoofdlijnen wordt vervolgens verder ingevuld met behulp van de beleggingscategorie waarvoor een positieve investment case is. Met behulp van een portefeuilleconstructiestudie is een nader gespecificeerde normportefeuille vastgesteld die jaarlijks herijkt wordt. Voor 2020 ziet deze portefeuille er als volgt uit:

Beleggingscategorie	Norm %	Min %	Max %
Renteafdekkingsportefeuille	36	31	41
Bedrijfsobligaties + Hypotheken*	24	19	29
<i>Bedrijfsobligaties*</i>	17	12	22
<i>Nederlandse Hypotheken*</i>	7	2	12
Inflation Linked Obligaties	1,5	0	6,5
Totaal matching portefeuille	61,5	56,5	66,5
Vastrentende Waarden	13	8	18
High Yield Obligaties	4,5	0	9,5
Emerging Markets Obligaties	8,5	3,5	13,5
Aandelen	16	11	21
Wereldwijde aandelen	12,5	7,5	17,5
Emerging Markets aandelen	3,5	0	8,5
Alternatieve beleggingen	1,5	0	4,50
Grondstoffen	1,5	0	4,5
Totaal Return Liquide	30,5	25,5	35,5
Indirect Vastgoed Nederland	7,5	5	11
Infrastructuur	0,5	0	3,5
Private Equity	0	0	3
Totaal Return Illiquide	8	5	11
Totale portefeuille	100		

5. Milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen in het beleggingsbeleid

Visie en doelstelling

Een duurzaam beleggingsbeleid richt zich op het betrekken van afwegingen op het vlak van milieu, sociale omstandigheden en (ondernemings)bestuur in de beleggingsbeslissingen, aanvullend op de gebruikelijke financiële aspecten.

Door deze elementen te betrekken in de keuzes voor beleggingen worden neerwaartse risico's gereduceerd. Negatief gedrag van ondernemingen en overheden op een van deze immateriële factoren leidt immers tot materiële risico's in de portefeuille en daarmee voor het fonds. Het overtreden van veiligheidsvoorschriften voor medewerkers, het hanteren van een onzuivere governance structuur en het niet naleven van milieuregelgeving zijn activiteiten die wellicht op korte termijn financieel gewin opleveren, maar op langere termijn aanzienlijke schade kunnen veroorzaken. Dit leidt daarmee tot een financieel risico, maar tevens tot een reputatierisico voor het pensioenfonds. Het fonds wenst niet geassocieerd te worden met bedrijven die zich niet aan elementaire uitgangspunten rondom milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur houden.

Naast de bovengenoemde risico's ziet het bestuur van PHJ ook kansen bij het beleggen in duurzame beleggingscategorieën. Deze kunnen op langere termijn de potentie hebben om vanwege hun focus juist bovengemiddeld te presteren.

De doelstelling van PHJ is om een verantwoord beleid voeren, waarin ook de deelnemers zich kunnen herkennen. Het fonds wil transparant zijn over het gevoerde beleid, en over de effecten van dit beleid (voor zover direct zichtbaar).

Reikwijdte

PHJ ziet duurzaam beleggen als een integraal onderdeel van het beleggingsproces. Dat betekent dat verantwoord beleggen wordt meegewogen in elke investeringsbeslissing. In elk nieuw strategiedocument, productmandaat en investeringsvoorstel wordt verantwoord beleggen geadresseerd. Bij de selectie en monitoring van vermogensbeheerders wordt integratie van materiële ESG-risico's en kansen meegewogen.

Leidende principes

- Het pensioenfonds streeft naar een goed en verantwoord rendement.
- PHJ houdt rekening met de maatschappelijke gevolgen van het beleggingsbeleid. Ze wil voorkomen dat haar beleggingen bijdragen aan het ontstaan of vergroten van maatschappelijke problemen. Liever nog draagt het pensioenfonds met haar beleggingen juist bij aan het oplossen van maatschappelijke kwesties. Bedrijven moeten zich bijvoorbeeld bewust zijn van de effecten die zij hebben op milieu, natuur en biodiversiteit en op zoek gaan naar milieuvriendelijke processen en technologieën.
- Het pensioenfonds wil graag bijdragen aan economische stabiliteit en duurzame economische groei. Het verwacht daarom van de ondernemingen en landen waarin het belegt dat zij zich inzetten voor de creatie van economische waarde op (middel)lange termijn.
- De ESG integratie kan verschillen per beleggingscategorie, afhankelijk van de mogelijkheden en het belang van duurzaam beleggen per categorie. Duurzaamheid is één van de aspecten waar bij beleggingen op wordt gelet. Ook duurzame beleggingen moeten aan alle voorwaarden voldoen waar ook andere beleggingen op getoetst worden.
- PHJ maakt in haar beleggingsbeleid voornamelijk gebruik van institutionele beleggingsfondsen. Bij de selectie en monitoring van deze beleggingsfondsen worden milieu, sociale en governance (ESG) criteria expliciet meegenomen. Dit geldt zowel voor actief als passief beheerde beleggingsfondsen. Daarnaast wordt ook het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen van de aanbieder van de beleggingsfondsen meegewogen.
- Het pensioenfonds wil met haar beleggingsbeleid zowel onverantwoord gedrag uitsluiten, gedrag verder verbeteren, als ook positief gedrag stimuleren (uitsluiten van overheden en ondernemingen, actief aandeelhouderschap met behulp van stemmen en 'engagement', beleggen met impact).

Beleidsbeschrijving

1. UNPRI

De door het bestuur geselecteerde vermogensbeheerders hebben de "Principles for Responsible Investments" van de Verenigde Naties (UNPRI) ondertekend of hebben de intentie om dat te doen. Hiermee hebben zij de intentie te voldoen aan het raamwerk van principes die door de Verenigde Naties zijn vastgesteld. Met deze ondertekening wordt beloofd:

- bij beleggingsbeginselen rekening te houden met ESG;
- te streven naar openheid over ESG;
- de acceptatie en invoering van UNPRI in de financiële sector te bevorderen en hiervoor samen te werken met elkaar;

- verslag uit te brengen over de vorderingen op het gebied van ESG.
2. Geen betrokkenheid bij de productie van controversiële wapens

De beleggingsfondsen dienen – conform het wettelijk verbod - bedrijven uit te sluiten die betrokken zijn bij de productie van, of handel in, controversiële wapens, zoals massavernietigingswapens en wapens met een aanzienlijk risico op (burger)slachtoffers tijdens en/of na afloop van een militair conflict.

3. Selectiecriteria

We selecteren en beoordelen de vermogensbeheerders op de integratie van ESG-vraagstukken in het beleggingsproces op basis van de volgende criteria:

- Betrokkenheid bij verantwoord beleggen;
- Integratie van ESG-factoren in beleggingsproces en onderzoek;
- Bewijs van ESG-integratie met heldere en concrete voorbeelden;
- Bewijs van stembeleid en een dialoogprogramma;
- Uitsluitingsbeleid op basis van ESG-factoren.

Uitvoering

De fiduciair beheerder adviseert over de mogelijkheden van duurzaam beleggen en PHJ bepaalt hierbij haar ambitieniveau.

De fiduciair beheerder adviseert over de inzet van verschillende instrumenten zoals stembeleid, dialoog en uitsluitingen.

De operationeel vermogensbeheerders voeren het gedefinieerde beleid uit. De fiduciair beheerder monitort de operationeel vermogensbeheerders op het gebied van duurzaam beleggen, onder meer door middel van een ESG-score voor de beheerder en daarnaast een ESG-score voor de geselecteerde beleggingsstrategie van deze beheerder.

In 2020 wordt de vertaling van het duurzaam beleggingsbeleid naar de uitvoering verder ontwikkeld.

Monitoring en rapportage

De fiduciair beheerder rapporteert haar ESG scores van de geselecteerde vermogensbeheerders en de verschillende beleggingsstrategieën waar het pensioenfonds van gebruik maakt. Daarbij rapporteren de operationeel vermogensbeheerders van de beleggingsfondsen waarin wordt geparticipeerd over het door hun gevoerde ESG beleid. De fiduciair beheerder monitort deze rapportages en gebruikt ze voor haar ESG scores.

Het pensioenfonds legt jaarlijks in het jaarverslag verantwoording af over het gevoerde duurzaamheidsbeleid. Daarnaast wordt in reguliere publicaties van het fonds aandacht besteed aan het beleid inzake duurzaam beleggen.

Evaluatie

In 2020 vindt een brede evaluatie van het beleid duurzaam beleggen door het bestuur plaats. Vervolgens wordt het beleid minimaal iedere 3 jaar geëvalueerd in de beleggingsadviescommissie. Deze evaluatie wordt besproken in het bestuur en indien de evaluatie hier aanleiding toe geeft wordt het beleid en de invulling van het beleid in de portefeuille hierop aangepast.